

PRESUDA SUDA

od 7. svibnja 1985.(*)

„Porezne pogodnosti za tiskovna izdavačka društva”

U predmetu 18/84,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa Jacques Delmoly, član njezine pravne službe, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, kod Georgesa Kremlisa, člana njezine pravne službe, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tužitelj,

protiv

République française, koju u pisanom postupku zastupa François Renouard, zamjenik direktora Uprave za pravne poslove Ministarstva vanjskih poslova, a u usmenom postupku Philippe Pouzoulet, tajnik za vanjske poslove u Upravi za pravne poslove Ministarstva vanjskih poslova, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Francuske,

tuženika,

na temelju utvrđenja da République française nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. Ugovora o EEZ-u time što je propisala da se tiskovnim izdavačkim društvima uskrati pravo na određene porezne olakšice za publikacije koje tiskaju u drugim državama članicama,

SUD,

u sastavu: Mackenzie Stuart, predsjednik, O. Due, predsjednik vijeća, P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann i Y. Galmot, suci,

nezavisni odvjetnik: G. F. Mancini,

tajnik: J. A. Pompe, zamjenik tajnika,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 12. ožujka 1985.,

donosi sljedeću

Presudu

Pravni okvir

- 1 Zahtjevom podnesenim tajništvu Suda 19. siječnja 1984. Komisija Europskih zajednica pokrenula je postupak na temelju članka 169. UEEZ-a u kojem traži da se prizna da Francuska Republika nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. UEEZ-a time što je tiskovnim izdavačkim društvima uskratila pravo na određene porezne olakšice za njihove publikacije koje tiskaju u drugim državama članicama.
- 2 Iz tužbe proizlazi da se člankom 39.a francuskog code général des impôts (Opći porezni zakonik) predviđaju određene porezne olakšice u korist poduzeća koja izdaju novine, odnosno mjesečnik ili dvomjesečnik većim dijelom posvećen informiranju o politici. Te se olakšice sastoje od odobrenja da se, isplatom iz oporezive dobiti, uspostavi rezerva za stjecanje imovine potrebne za izdavanje novina ili da se od te oporezive dobiti odbiju troškovi nastali u tu svrhu. Ograničenja tih isplata ili odbitaka razlikovala su se od jedne do druge financijske godine, isto kao i određivanje imovine koju se može financirati navedenim isplatama ili odbicima.
- 3 Jedna novost u tom pogledu uvedena je člankom 80. zakona o financijama za 1980. br. 80-30 od 18. siječnja 1980. (JORF od 19. siječnja 1980., str. 147.), kojim se mijenja sustav predviđen u članku 39.a Općeg poreznog zakonika. U skladu s posljednjom alinejom članka 80. Zakona o financijama „na izdavačka društva ne primjenjuju se gore navedene odredbe članka 39.a u pogledu dijela publikacija koje tiskaju u inozemstvu”.
- 4 Komisija je ocijenila da se ta odredba protivi članku 30. UEEZ-a te je 29. ožujka 1982. francuskoj vladi na temelju članka 169. Ugovora uputila pismo opomene u kojem je poziva da podnese svoja očitovanja u pogledu predmetne mjere. Budući da na taj dopis nije primila nikakav odgovor, Komisija je Francuskoj Republici 5. svibnja 1983. dostavila obrazloženo mišljenje.
- 5 Komisija smatra da bi se francuska tiskovna izdavačka društva predmetnom odredbom moglo potaknuti na to da sklapaju ugovore s francuskim tiskarama te da se odreknu sklapanja takvih ugovora s tiskarama sa sjedištem u drugim državama članicama, kako bi u što većoj mjeri mogla iskoristiti prethodno opisani sustav poreznih olakšica. S obzirom na tu činjenicu, sustav predviđen člankom 39.a Općeg poreznog zakonika tumači se kao mjera koja ima jednak učinak kao količinska ograničenja, zabranjena člankom 30. UEEZ-a. Komisija jednako tako u tom kontekstu podsjeća na svoju Direktivu 70/50 od 22. prosinca 1969. (SL 1970., L 13, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 21., str. 3. – 5.), prema čijem se članku 2. stavku 3. točki (k) nacionalnim mjerama koje imaju isti učinak kao količinska ograničenja smatraju sve mjere koje „ometaju kupovinu samo uvezenih proizvoda od strane privatnih pojedinaca ili potiču, traže ili daju povlastice za kupovinu samo domaćih proizvoda”.
- 6 Komisija dodaje da je predmetna odredba dio sustava poreznih olakšica koje mogu činiti potporu u smislu članaka od 92. do 94. Ugovora. Međutim, što se tiče uvjeta potpore koji nisu nužni za ostvarenje njezina cilja odnosno pravilno funkcioniranje takve potpore, smatra da navedene odredbe Ugovora ne mogu biti prepreka primjeni članka 30., kao što je Sud odlučio u svojoj presudi od 22. ožujka 1977. (Ianelli & Volpi, 74/76, Zb., str. 557.).

- 7 Tijekom postupka pred Sudom Francuska Republika primijenila je tri sredstva obrane.
- 8 Kao prvo, tvrdi da se tiskanje ne može smatrati proizvodom, nego predstavlja uslužnu djelatnost, na način da se porezna odredba koju kritizira Komisija nalazi izvan područja primjene članka 30. Ugovora i Direktive 70/50. Takva djelatnost može biti obuhvaćena samo onim odredbama Ugovora koje se odnose na slobodno pružanje usluga. U pogledu primjene Direktive 70/50, francuska vlada dodaje da se članak 2. stavak 3. točka (k), koja se odnosi na kupovinu koju izvršavaju „fizičke osobe”, ne može primijeniti na tiskovna izdavačka društva jer ih se ne može izjednačiti s takvim fizičkim osobama.
- 9 Kao drugo, Francuska Republika osporava da činjenica da je publikacija tiskana u Francuskoj, a ne u drugoj državi članici, može imati bilo kakav utjecaj na odabir mogućeg čitatelja. Stoga je Komisija uzalud nastojala dokazati da spornu mjeru treba ubrojiti među mjere koje, u smislu navedene odredbe Direktive 70/50, „potiču [...] kupovinu samo domaćih proizvoda”.
- 10 Naposljetku, u slučaju da predmetna mjera bude priznata kao dio programa potpora, francuska vlada objašnjava da predmetna porezna mjera nije razdruživa ili odvojiva od programa potpore tisku predviđenog predmetnim poreznim odredbama. Mjera koja je sastavni dio takvog programa ne može se, u smislu sudske prakse koju navodi Komisija, smatrati dodatnim uvjetom koji se može kao takav osporavati na temelju članka 30.
- 11 S obzirom na te argumente potrebno je iznijeti sljedeće napomene.
- 12 Kao prvo, poslovi tiskanja ne mogu se tumačiti kao „usluge” jer usluge tiskare izravno dovode do proizvodnje fizičkog predmeta koji se kao takav klasificira prema zajedničkoj carinskoj tarifi pod brojem 4902, „novine, časopisi i ostale periodične publikacije”. U svakom slučaju, u skladu s člankom 60. Ugovora „[u]slugama [...] smatraju se one ‚usluge’ koje se uobičajeno obavljaju uz naknadu, u mjeri u kojoj nisu uređene odredbama koje se odnose na slobodu kretanja robe [...]” [neslužbeni prijevod]. Stoga problem valja razmatrati samo s gledišta članka 30.
- 13 Što se tiče pitanja može li se mjera predviđena francuskim poreznim zakonodavstvom eventualno smatrati sastavnim dijelom programa potpora, valja napomenuti, kao prvo, kao što proizlazi iz odgovora na pitanje koje je postavio Sud, da taj program kao takav nikad nije bio prijavljen Komisiji. Kao drugo, valja napomenuti da se članci od 92. do 94. ni na koji način ne mogu primijeniti kako bi se izuzela iz primjene pravila Ugovora o slobodi kretanja robe, kao uostalom ni pravila o uklanjanju porezne diskriminacije, kao što proizlazi iz ustaljene sudske prakse Suda. Naime, prema ustaljenoj sudskoj praksi, odredbe o slobodi kretanja robe, odredbe o uklanjanju porezne diskriminacije i odredbe o potporama imaju zajednički cilj, a to je osiguravanje slobodnog kretanja robe među državama članicama u normalnim uvjetima tržišnog natjecanja (vidjeti, osim presude od 22. ožujka 1977., koju navodi Komisija, presude od 13. ožujka 1979., Hansen, 91/78, Zb., str. 935., od 26. lipnja 1979., Pigs and Bacon Commission, 177/78, Zb., str. 1261., i od 24. studenoga 1982., Komisija/Irska, 249/81, Zb., str. 4005.). Činjenica da se nacionalna mjera eventualno može tumačiti kao potpora u smislu članka 92. nije stoga dovoljan razlog kako bi se izuzelo iz zabrane iz članka 30. Argument koji se temelji na programu potpora Zajednice, koji je vlada Francuske Republike uostalom iznijela samo kao hipotetski slučaj slijedom Komisijinih napomena, ne može se prihvatiti.

- 14 Što se tiče primjenjivosti kriterija iz Direktive 70/50, najprije valja napomenuti da se upućivanje na „fizičke osobe” u članku 2. stavku 3. točki (k) odnosi na sve privatne gospodarske subjekte, na način da se iz njih ne mogu isključiti izdavačka društva.
- 15 Što se tiče argumenta u pogledu te direktive koji je iznijela francuska vlada, koji se temelji na činjenici da podrijetlo tiskovina koje prodaju francuska izdavačka društva ne može imati nikakav utjecaj na odabir mogućih čitatelja, valja napomenuti da se tužba Komisije ne odnosi na krajnje korisnike tiskovnih proizvoda, nego na opcije izdavačkih društava u pogledu proizvodnje njihovih tiskovina. Međutim, ne može se osporavati da uskraćivanje porezne olakšice, predviđeno u članku 39.a Općeg poreznog zakonika, ima za učinak poticati društva da obavljaju svoje tiskarske poslove u Francuskoj, a ne u drugoj državi članici. U tom pogledu valja utvrditi da se člankom 2. stavkom 3. točkom (k) Direktive 70/50 omogućuje da se na relevantan način porezni postupak naveden u tužbi karakterizira kao prepreka trgovini unutar Zajednice jer se njime ostvaruje prednost za tiskovine proizvedene na nacionalnom državnom području.
- 16 Stoga se poreznom odredbom koju kritizira Komisija zbog činjenice da se njome potiče izdavačka društva da proizvode svoje tiskovine u Francuskoj, a ne u drugim državama članicama, može ograničiti uvoz tiskarskih proizvoda podrijetlom iz tih država članica te je stoga treba tumačiti kao mjeru koja ima isti učinak kao količinsko ograničenje, zabranjeno člankom 30.
- 17 Stoga valja priznati da Francuska Republika nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. UEEZ-a time što je francuskim tiskovnim izdavačkim društvima uskratila pravo na određene porezne olakšice za njihove publikacije koje tiskaju u drugim državama članicama.

Troškovi

- 18 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da Francuska Republika nije uspjela u postupku, valja joj naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Francuska Republika nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. UEEZ-a time što je nekim tiskovnim izdavačkim društvima uskratila pravo na određene porezne olakšice za njihove publikacije koje tiskaju u drugim državama članicama.**
- 2. Francuskoj Republici nalaže se snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 7. svibnja 1985.

[potpisi]

* Jezik postupka: francuski

RADNI PRIJEVOD